T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU BAŞKANLIĞI'NA

BAŞVURUDA BULUNAN: TÜRK PSIKOLOGLAR DERNEĞİ GENEL MERKEZI adına

Genel Başkan Prof. Dr. Gökhan Malkoç

Adres: 100. Yıl mah. Fethiye Sok. 5/1 Çankaya Ankara

Telefon/E-posta: / bilgi@psikolog.org.tr

KONU : Psikologların sağlık meslek mensubu / sağlık personeli sayılmaması ve buna bağlı olarak mesleklerini serbestçe icra edememeleri nedeniyle ortaya çıkan hak kayıpları, mevzuat çelişkileri ve eşitsizliklerin incelenmesi ile idareye tavsiye kararı verilmesi talebidir.

AÇIKLAMALAR :

1. PSİKOLOGLARIN SAĞLIK MESLEK MENSUBU SAYILMAMASI EŞİTLİK İLKESİNE AYKIRIDIR

1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'un Ek 13. maddesinde sağlık meslek mensupları sayma yoluyla düzenlenmiştir. Anılan maddede yer verilen meslek gruplarının tamamı, ilgili alanda lisans mezuniyeti ile sağlık meslek mensubu statüsünü kazanmaktadır. Bu meslekler hemşire, hemşireliğe eşdeğer sağlık memuru, ebe, fizyoterapist, odyolog, diyetisyen, dil ve konuşma terapisti, podolog ve iş ve uğraşı terapistini kapsamakta olup tamamı lisans mezuniyeti ile birlikte sağlık meslek mensubu sayılmaktadır.

Buna karşın psikologlar bakımından farklı ve ayrımcı bir durum ortaya çıkmaktadır. Psikoloji lisans programından mezun olan kişiler, psikolog unvanını kazanmakla birlikte, mevzuat ve idari uygulamalar nedeniyle sağlık meslek mensubu veya sağlık personeli olarak kabul edilmemektedir. Psikologların sağlık alanında mesleki faaliyet yürütebilmeleri, diğer sağlık mesleklerinden farklı olarak, klinik psikoloji alanında yüksek lisans yapma koşuluna bağlanmaktadır.

Mevcut birçok yönetmelik kapsamında psikologlar farklı sağlık hizmet kuruluşlarında görevlendirilmekte ve fiilen sağlık hizmetinin bir parçası olarak görev almaktadır. Buna rağmen, 1219 sayılı Kanun ve buna bağlı olarak çıkarılan Sağlık Meslek Mensupları ile Sağlık

Hizmetlerinde Çalışan Diğer Meslek Mensuplarının İş ve Görev Tanımlarına Dair Yönetmelik ile Sağlık Meslek Mensuplarının Serbest Meslek İcrası Hakkında Yönetmelik kapsamında sağlık meslek mensubu olarak kabul edilmemektedirler.

Bu durum, psikologların fiilen sağlık hizmetinin parçası olarak kabul edildiğini; ancak normlar hiyerarşisi içinde **statü tanımının bilinçli şekilde dışarıda bırakıldığını** göstermektedir.

Lisans mezuniyeti ile meslek unvanı kazanan diğer sağlık meslek grupları ile psikologlar arasında nesnel ve makul bir temele dayanmayan eşitsizlik yaratmakta olup, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine açıkça aykırıdır.

2. PSİKOLOGLARIN 657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU KAPSAMINDA SAĞLIK HİZMETLERİ SINIFINDA SAYILMASINA RAĞMEN SAĞLIK BAKANLIĞI TARAFINDAN SAĞLIK PERSONELİ OLARAK KABUL EDİLMEMESİ MEVZUATTA AÇIK ÇELİŞKİ YARATMAKTADIR

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36. maddesinde düzenlenen "Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı" kapsamında, sağlık hizmetlerinde mesleki eğitim görerek yetişmiş personel sayılmış; anılan maddede psikologlar açıkça sağlık hizmetleri sınıfında yer alan meslek mensupları arasında gösterilmiştir.

Buna karşın, psikologlar Sağlık Bakanlığı uygulamalarında "sağlık personeli" veya "sağlık meslek mensubu" olarak kabul edilmemekte, bu nedenle mesleklerini serbest olarak icra etmeleri, işyeri açmaları ve mesleki faaliyetlerini sürdürmeleri çeşitli idari engellere konu olmaktadır. Aynı meslek mensuplarının, bir yandan kanunla sağlık hizmetleri sınıfında sayılıp, diğer yandan başka yasa ve yetkili idare tarafından bu kapsam dışında bırakılması açık bir mevzuat çelişkisi oluşturmaktadır.

Kanun koyucu tarafından sağlık hizmetleri sınıfında değerlendirilen bir meslek grubunun, idari uygulamalar yahut sonraki yasal düzenlemeler yoluyla bu statünün fiilen dışına itilmesi; hukuki güvenlik, belirlilik ve idarenin kanuniliği ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Psikologların, yürürlükteki bir kanun hükmüne rağmen sağlık alanındaki mesleki statülerinin idari yorumlarla daraltılması, keyfî uygulamalara zemin hazırlamaktadır.Mevzuatın bir bütün olarak değerlendirilmemesi, psikologları sürekli olarak idari yaptırım tehdidi altında meslek icra etmeye zorlamaktadır.

Bu yönüyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda açıkça sağlık hizmetleri sınıfında yer alan psikologların, diğer yasa ve Sağlık Bakanlığı uygulamalarında sağlık personeli olarak kabul edilmemesi; normlar hiyerarşisine, hukuk devleti ilkesine ve idarenin bağlı yetki alanına aykırıdır.

3. PSİKOLOGLARIN SAĞLIK PERSONELİ SAYILMAMASI, YÜKSEKÖĞRETİM KURULU VE DANIŞTAY'IN PSİKOLOGLARIN "SAĞLIK BİLİMİ LİSANSİYERİ" OLDUKLARI YÖNÜNDEKİ KARARLARIYLA ÇELİŞMEKTEDİR

Danıştay ve Yükseköğretim Kurulu kararlarında, psikoloji lisans mezunlarının **sağlık bilimleri alanı içerisinde değerlendirildiği, sağlık bilimi lisansiyeri** oldukları açıkça ortaya konulmuştur.

Danıştay 8. Dairesi'nin **20.03.2019 tarihli, E.2016/5249, K.2019/2020 sayılı kararında**;

"Psikologların, idarenin istikrar kazanmış uygulamalarıyla yıllardır sağlık bilimi lisansiyeri olarak kabul edildiği, sağlık bilimi lisansiyeri olduklarında tereddüt bulunmayan psikolog unvanlı personelin, Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nca 'sağlık bilimi lisansiyeri' sayılmamalarına ilişkin işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı"

açıkça ifade edilmiştir.

Yine Yükseköğretim Kurulu Yürütme Kurulu'nun **17.12.2019 tarihli ve 75850160-102.01.01-E.95739 sayılı kararı** ile;

*"Psikoloji Programı mezunlarının **Sağlık Bilimleri Lisansiyeri sayılmalarına**,"*

karar verilmiştir.

Bu kararlar birlikte değerlendirildiğinde, psikologların **sağlık bilimleri lisansiyeri olduğu açıkça kabul edilmesine rağmen**, mevzuat ve idari uygulamalar yoluyla sağlık personeli statüsünden tamamen dışlanmaları, **hukuki güvenlik ve belirlilik ilkeleriyle bağdaşmamaktadır**.

Bu yönüyle, yargı ve yükseköğretim otoritesince sağlık bilimleri alanında kabul edilen bir meslek grubunun, idari düzenlemeler yoluyla sağlık alanı dışında bırakılması söz konusudur.

4. MEVCUT MEVZUAT PSİKOLOGLARIN MESLEKLERİNİ SERBESTÇE İCRA ETMELERİNİ ENGELLEMEKTEDİR

Psikologlar, mesleki bilgi ve yetkinliklerini psikoloji lisans eğitimi ile kazanmakta ve psikolog unvanını almaktadır. Buna rağmen, mevcut mevzuat ve uygulamalar nedeniyle;

- Serbest çalışmaları,
- Bağımsız şekilde meslek icra etmeleri,
- Danışan kabul etmeleri

fiilen engellenmektedir.

Psikologların sağlık meslek mensubu veya sağlık personeli olarak kabul edilmemesi, serbest meslek faaliyeti yürütmelerinin önünde **ağır bir idari engel** oluşturmaktadır. Bu durum, **çalışma hakkı** ve **mesleki faaliyet özgürlüğünü** ölçüsüz şekilde sınırlamaktadır.

Psikologlar, yasal düzenlemelere uygun biçimde çalışma hürriyeti kapsamında işyeri açmak istemelerine rağmen, belediyeler tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmemesi sorunuyla karşılaşmaktadır.

Ayrıca psikologlar, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen denetimlerde, mevzuattaki belirsizlik ve çelişkiler nedeniyle hukuka aykırı ve haksız idari işlemlere maruz kalabilmektedir.Uygulamada;

- Ruhsat alamama,
- Faaliyetin durdurulması veya işyerinin kapatılması,
- İdari para cezaları

gibi yaptırımlar söz konusu olmakta; bu yaptırımlar psikologların kusurundan değil, **mevzuatın açık ve net şekilde düzenlenmemesinden** kaynaklanmaktadır.

Bu nedenle ortaya çıkan mağduriyetler **öngörülemez, keyfî ve meslek mensupları açısından telafisi güç sonuçlar** doğurmaktadır.

SONUÇ VE TALEP:

Yukarıda arz edilen nedenlerle;

1. Psikologların, lisans mezuniyeti ile kazandıkları mesleki unvan dikkate alınarak sağlık meslek mensubu olarak kabul edilmelerini sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin yapılması,

veya

2. Psikologların mesleklerini serbest ve hukuka uygun biçimde icra edebilmelerini sağlayacak açık, net ve bağlayıcı düzenlemelerin hayata geçirilmesi,
3. Mevzuat, Bakanlıklar ve idareler arasında ortaya çıkan uygulama farklılıklarının giderilerek idari uygulama birliğinin sağlanması

hususlarında Kamu Denetçiliği Kurumu'nca idareye tavsiye kararı verilmesi talep olunur.Tarih:

Türk Psikologlar Derneği

Adına